

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Fra SK · stemplet 18. nov. 1841 · til P.J. Spang

Citation: Kierkegaard, Søren: "Fra SK · stemplet 18. nov. 1841 · til P.J. Spang", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 28*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Tonny Aagaard Olesen; Steen Tullberg, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2012 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-b43-txt-shoot-n45.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 28

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

Fra SK · stemplet 18. nov. 1841 · til P.J. Spang

Kjære Pastor Spang!

Endnu har formodenlig Byen ikke givet Dem Leilighed til at glemme Navnet Kierkegaard, om end den Person i Byen møder Dem saa forandret, saa ukjendelig, at De neppe vil vedkjende ham. Det er derfor egentlig mod mit Princip nu at skrive, da dette først bør skee, naar man kan beregne, at man begynder at glemmes. Denne Glemsel havde jeg desuden regnet paa af en anden Grund, fordi jeg smigrede mig med af denne Nat ved Deres Kunst engang imellem i et eensomt ubeskjæftiget Øieblik, især paa Deres Værelse, at manes frem i poetisk Skikkelse, efter at jeg nu formodenlig tidt nok er bleven fremkoglet: til ævig Spot for Forræderen etc., – »formodenlig«, siger jeg; man skulde troe, at jeg bedst maatte vide det, at der dog ved hver slig Operation maa foregaae Noget i mig, der antydede, at det skete. Dette er imidlertid ingenlunde Tilfældet. Thi saa villig jeg møder, saa uhyre Sympathie jeg har endog for den fjerneste sympathetiske Berøring, ja Tanke, saa lidet formaaer man over mig, naar jeg ikke vil. Dersom der ikke havde været andre Ting, der havde bestemt mig, saa var jeg ikke reist, jeg er ikke vant til at gaae afveien for et Opløb. I fjorten Dage fristede jeg Byen paa alle Maader; ikke en Sjæl vovede at sige mig endog det fjerneste Ord. Jeg gik bort og Konversationens Sluser aabnede sig, og endnu drypper det vel fra Tagene. Hvad gjør Sibbern? Jeg vil dog formode, at det Sunde og Ophøiede, der er i ham, har vundet Seir igjen, eller har han virkelig stillet sig i Spidsen for Kjællingsladdren og Theevandsknægtene? Og hvad Fare er der saa paa Færde? Jeg er jo ikke mere i Byen, og om jeg var der, saa vilde jo Sibbern dog i det mindste i egen Indbildning være Mand for at forhindre mig fra at nærme mig nogen Pige. Og skulde der være Flere af samme slette Art som jeg, saa kunde jo Sibbern nedlægge sit Embede og lade sig engagere som »Onkel« eller Familie-Sauvegarde mod et billigt Honorar; han kunde jo være til Hest for desto hurtigere at komme omkring. I saa Fald kunde han lade mig faae hans Embede, saa var jo Alle vel tjente og jeg gjort uskadelig; thi en Professor i Philosophie, – det veed Sibbern godt, – gjør jo ikke Sligt. Skulde han være kommen til Fornuft, saa hils ham fra mig. Skulde De ellers træffe paa Nogen, han kjende mig eller ikke, der er i travl Virksomhed for at spolere mit gode Navn og Rygte, saa hils ham fra mig, siig, at jeg har bedet Dem at hilse Enhver, der erindrer mig; gjør det dygtig tørt, saa kan Situationen blive ret morsom.

Her i Berlin lever jeg med en overordenlig Præcision. Præcise Kl. 10 kommer jeg i en bestemt Krog for at l- m- V-. Det er nemlig den eneste paa et uhyre Territorium, hvor man ikke ved et Opslag erindres om, hvad man skal men ikke maa. Jeg tænker derved paa Justitsraad Hiorthøy i Kjøbenhavn; ved et bestemt Klokkeslet stod han ogsaa paa et bestemt Sted for at l- s- V-. Det var nu mere paa Grund af en almindelig Samvittighedsfuldhed; her er det reen Nødvendighed. I denne moralske By nødes man næsten til at gaae med en Flaske i Lommen, uagtet det ellers ansees for umoralsk, men det forstaaer sig: det er da ogsaa af meget forskjellige Grunde. Jeg kunde udbrede mig meget vidtløftigere om denne Sag; thi den griber forstyrrende ind i alle Livsforhold. Naar to Mennesker spadserer sammen i Thiergarten og den Ene siger: undskyld et Øieblik, saa er den Tour dermed forbi; thi saa maa han gaae helt hjem. Næsten alle Mennesker i Berlin gaae derfor i nødvendige Ærinder. Naar dette er besørget, saa kommer jeg hos min Conditør, – det Bedste, jeg har fundet i Berlin. En Conditør, der har bedre Kaffe end man faaer den i Kjøbenhavn, flere Blade, ypperlig Opvartning. Saa længe han er i Berlin, kan jeg aldrig lide af Hjemvee. Dog, jeg tænker allerede paa Adskillelsen. Han bliver der formodenlig, men jeg maa engang forlade ham. Saaledes er Livets Gang; vi mødes og lære hinanden at kjende, vi lære at sætte Priis paa hinanden (det forstaaer Sparganapani – det er hans Navn, – meget godt) og saa maa vi adskilles, og der bliver intet Mellemværende tilbage. – Gaderne ere mig for brede, og saaledes er ogsaa Steffens' Foredrag. Man kan ikke see over fra den ene Side til den anden, ikke holde Oversigt over de Forbigaaende, ligesaa med Steffens' Foredrag; men det forstaaer sig: de Forbigaaende ere overordentlig interessante, ligesaa med Steffens' Foredrag. Jeg synes, at Steffens ligner Reitzel? Har De nogensinde seet ham, – jeg mener ikke Reitzel, men Steffens.

Schelling er begyndt men under en saadan Larmen og Støien, Piben, Banken paa Vinduerne af dem, som ikke kom ind af Døren, for et saa sammenstuvet Auditorium, at man næsten fristes til at opgive at høre ham, hvis det skal blive ved. Jeg var kommen til at sidde mellem Notabiliteter – Prof. Werder og Dr. Gruppe. Schelling selv er en høist ubetydelig Mand at see til, han seer ud som en Rodemester; imidlertid lovede han at forhjælpe Videnskaben og os med den til den Blomstren, den længe har fortjent, den høieste, den vil opnaae. Det kan nu være glædeligt nok for en gammel Mand; for et ungt Menneske er det altid betænkeligt i saa ung en Alder at blive samtidig med denne sjeldne Blomst. Imidlertid har jeg dog sat min Lid til Schelling og vil med Livsfare vove endnu engang at høre ham. Maaskee det allerede kommer til Blomstring i de første Timer, og saa kan man jo med Glæde sætte sit Liv til.

Hvorledes befinder De Dem? Er De vel, sund og stærk? Dersom De har Leilighed, saa lad mig vide noget derom.

Lev vel!
Deres
S. K.